

Sähköinen tiedonsiirto

Ohjeistus asiakkaalle sähköiseen asiointiin

Sisällysluettelo

Kaukokiidon sanomaliikenne.....	2
Lähetyksen rahdittaminen.....	3
Yksilöity rahtikirjanumero on koko lähetyksen yksilöivä tunniste	4
Kuljetuspakkauksen osoittaminen	5
Kaukokiidon osoitelapun tietosisällöt.....	5
Mistä -kenttä.....	6
Yhteystiedot -puhelinnumero	6
Vastaanottajan nimi ja toimitusosoite.....	6
Lähetyspäiväys.....	6
EDI-merkintä	6
Lähetyksen numero.....	6
Kollin järjestysnumero ja kollien lukumäärä	6
Paino.....	7
Kollitunniste – SSCC	7
Kuljetusliike	8
Osoitelapun sijoittaminen kuljetuspakkaukseen	9
Yleisiä ohjeita kolliosoitelapun sijoittamisesta kolliin	9
Kolliosoitelapun sijoittaminen kuljetuslavaan	10

Kaukokiidon sanomaliikenne

Kaukokiidolle on määritelty lähetystietojen (rahtikirjatietojen) vastaanottoa varten edifact ja xml sanomille standardirajapinnat. Sanomien siirtotavasta sovitaan aina asiakaskohtaisesti, yleisin siirtotapa on FTP.

Lähetystietoja voidaan lähettää Kaukokiidolle IFTMIN D93A edifact muodossa tai UBL 2.0 Waybill xml-sanomana Kaukokiidon sovellusohjeiden mukaan. Mahdollisista asiakkaan käytössä olevien edi-sanomien hyödyntämisestä keskustellaan asiakkaan kanssa aina erikseen, jotta varmistutaan sanoman eheydestä sekä riittävästä tietosisällöstä.

Edi-sanomalla tulee ilmoittaa rahtikirjanumero, noutopäivämäärä, mahdolliset kuljetusohjeet, tarvittavat lisäpalvelut, kaikkien osapuolien osoitetiedot, rahdinmaksajan Kaukokiidon asiakasnumero, kuljetuspakkausten rahditusperusteet ja tilantarve sekä mahdolliset vaarallisten aineiden lakisääteiset tiedot.

Sähköinen toimintamalli

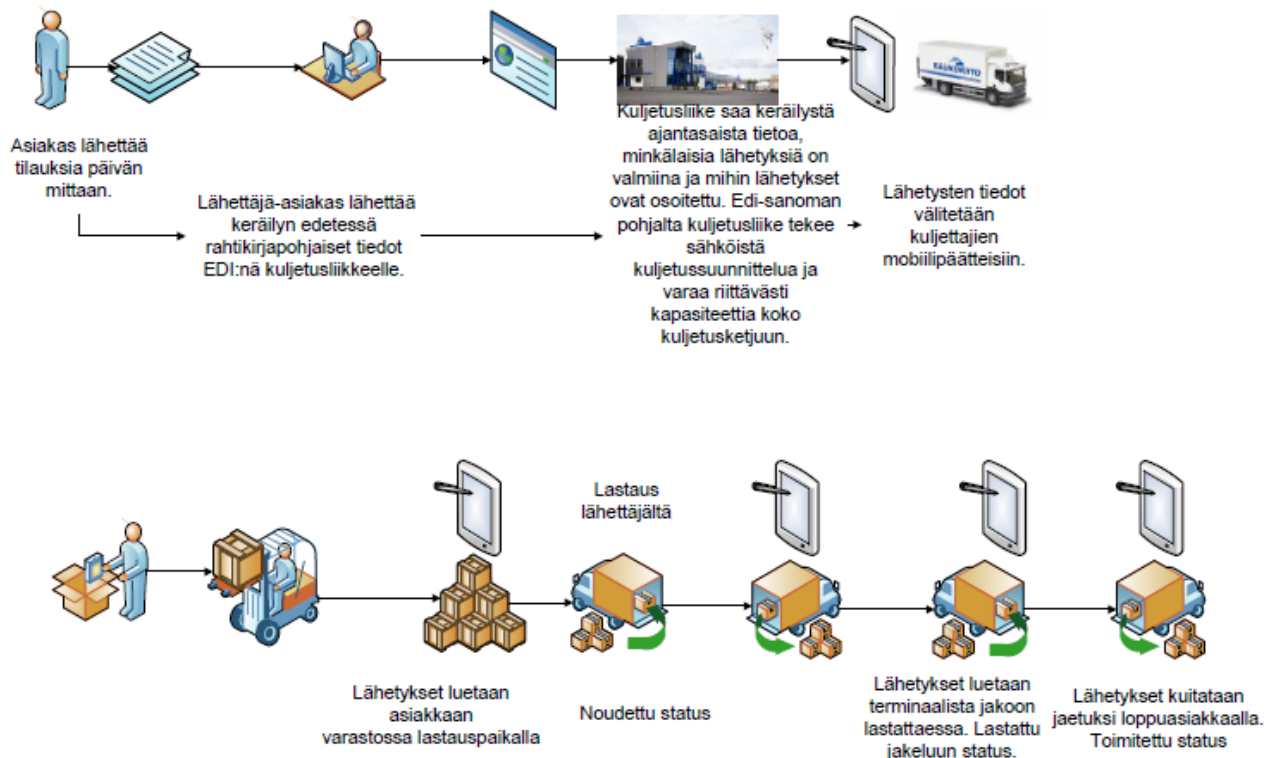
Asiakkaan tulee välittää Kaukokiidolle lähetysten tiedot ennen kun Kaukokiidon auto tulee noudolle. Lähetysten tietoja käytetään sähköiseen kuljetussuunnitteluun oikeanlaisen kuljetuskapasiteetin varmistamiseksi.

Oikea tilaustieto on kuljetussuunnittelun kannalta ensiarvoisen tärkeää. Sähköisen kuljetussuunnittelun ja kaluston ohjauksen onnistumiseksi, tulee tilaustiedon olla riittävää myös tilatarpeen osalta. Näin pystymme palvelemaan asiakkaitamme paremmin ja järjestämään kapasiteettia myös nopealla aikataululla sinne missä sitä tarvitaan.

Kuljetussuunnittelu välittää täydelliset lähetyksen tiedot kuljettajan mobiilipäätteeseen. Kuljettaja lukee mobiilipäätteellä kuljetuspakkausten osoitelappujen kollitunnisteet noutaessaan lähetystä ja tarkistaa samalla lähetyksen tiedot oikeiksi. Lähetys päivittyy järjestelmään noudetuksi.

Kaukokiidon käsitellessä lähetystä eri kuljetuksen vaiheissa aina lastattaessa sekä purettaessa luemme osoitelapun kollitunnistetta lähetyksen liikkeiden rekisteröimiseksi järjestelmään.

Lähetysten liikkeitä voi seurata [Kaukokiidon asiakasportaalista Kaukoputkesta](#) rahtikirjanumerolla. Kaukoputkesta voi tarkistaa myös paikkakuntaakohtaiset nouto- ja jakopäivät.

Sähköinen toimintamalli Kaukokiidossa

Lähetysten rahdittaminen

Oikea tilaustieto on kuljetussuunnittelun kannalta ensiarvoisen tärkeää. Sähköisen tilaustiedon tulee antaa riittävät tiedot tilantarpeesta, kalustosta sekä mahdollisista kuljettamiseen tarvittavista luvista (esim. vak-lähetykset) kuljetussuunnittelulle.

Lähetysten osalta tulee ilmoittaa kilopainon lisäksi riviakohtaisesti lähetysten pituus, leveys ja korkeus. Lähetysten kuutiot lasketaan pituus x leveys x korkeus. Lisäksi tulee aina ilmoittaa lähetysten vaatima lavametrilavuus, mikäli lähetys ei ole päälle lastattavissa.

Lavametri tarkoittaa yhden metrin tilaa kuormatilan koko leveydeltä ja korkeudelta. Lavametri lasketaan mitoista kaavalla (pituus x leveys / 2,4 m).

Vaarallisten aineiden tiedot tulee ilmoittaa edi-sanomalla ja lähetäjän on toimitettava rahtikirja lakisääteisillä vaarallisten aineiden merkinnöillä kuljettajan mukaan. Lähetäjä on vastuussa oikeista rahtikirjamerkinnöistä.

Vaarallisten aineiden tiedoista tulee ilmoittaa UN-numero, vaarallisen aineen virallinen nimi, vaaralipuke1 sekä mahdollinen vaaralipuke2 sekä pakkausryhmä. Vaarallisen aineen nettopaino on hyvä ilmoittaa, mikäli se on tiedossa, vaikka se ei olisikaan vaaralliselle aineelle pakollinen tieto.

Lisää tietoa rahdittamisesta löydät [täältä](#). Kaukokiidon palvelumaksut ja rahditusperusteet löydät [täältä](#).

Yksilöity rahtikirjanumero on koko lähetyksen yksilöivä tunniste

- yksilöidyt rahtikirjanumerot ja lähetystietojen (rahtikirjojen) yksilöitävyys ovat edellytys sähköiselle toimintatavalle
- selkeyttää ja nopeuttaa tavaroiden ja tietojen käsittelyprosessia
- mahdollistaa lähetysten seurannan kuljetusyrityksen verkkopalvelussa ja toimitusilmoituksen lähettämisen
- yksilöity rahtikirjanumero 12-merkkinen numerosarja

Sähköisessä tiedonsiirrossa ja tietojenkäsittelyssä tietojen ja niiden muodostamien sähköisten dokumenttien yksilöitävyys on edellytys järjestelmän sujuvalle toiminnalle. Tämä toteutuu erityisesti rahtikirjan osalla, koska tehokkaiden ja virheettömien toimitusten varmistamiseksi kuljettavat lähetykset on voitava helposti ja nopeasti yhdistää toimitusta ohjaavaan tietoon toimitusketjun eri osapuolten toiminnoissa ja järjestelmissä. Kuljetuspakkaukset (kolliosoitelappu), lähetykset (rahtikirja) ja niihin liittyvät sähköisessä muodossa olevat tiedot pitää voida yhdistää toisiinsa sekä tietojärjestelmissä että tavaraterminaalissa.

Yksilöityjen rahtikirjanumeroiden käytöllä voidaan välttää tilanne, jossa kuljetusliikkeen terminaaliin tulee, yhtä aikaa jopa kymmeniä rahtikirjoja joiden numero on 100, 1000 tai 10000. Yksilöidyn rahtikirjanumeroiden avulla on mahdollista nopeasti tunnistaa tavaran lähettäjä tai jäljittää harhautunut lähetykset. Yksilöity rahtikirjanumerointi tarjoaa myös tarvittavat tiedot lähetysten seuranta- ja toimitustilannepalvelun toteutukselle [verkkosivuillamme](#) tai tiedon toimitusilmoituksen lähettämiseen statussanomana rahdin maksajalle.

Suomessa yksilöityjä rahtikirjanumeroita on mahdollista saada Suomen Osto- ja Logistiikka-yhdistyksen [verkkopalvelusta](#). Numeropalvelusta voi tilata yksilöityjä rahtikirjanumeroita rekisteröitymällä palvelun käyttäjäksi ja antamalla rahtikirjanumeroita tilaavan yrityksen ja yhteyshenkilön yhteystiedot. Uudessa 12-numeroisessa rahtikirjanumerossa kolme ensimmäistä numeroa on varattu järjestelmän käyttöön ja seuraavat 8 numeroa ovat vaihtuvia. Numerosarjan viimeisenä on tarkistenumero. Järjestelmässä luotujen rahtikirjanumeroiden yksilöllisyys perustuu rekisteröityneen käyttäjän Y-tunnukseen.

Palvelun rahtikirjanumerot ovat voimassa 18 kuukautta tilauspäivästä. Tilausjärjestelmässä rahtikirjanumeroiden kertatilauksen vakiomääriä ovat 1 000, 2 000, 5 000, 10 000, 20 000 ja 50 000 kappaletta. Ainutkertainen rahtikirjanumero on maksullinen tuote ja hintatiedot löytyvät Suomen Osto- ja Logistiikka-yhdistyksen verkkopalvelusta.

Kuljetuspakkauksen osoittaminen

Lähetykseen kuuluvat kuljetuspakkaukset eli kolliit tulee merkitä osoitelapulla. Osoitelapussa tulee olla kuljetuspakkaukselle annettu yksilöity tunniste viivakoodina lähetysten rekisteröintiä varten.

Huolellisella kuljetuspakkausten merkinnällä varmistat lähetysten virheettömän käsittelyn kuljetusketjussa.

Kaukokiidon osoitelapun tietosisällöt

1. Mistä-kenttä (pakollinen kenttä, lähettäjän tiedot)
Lähetyspäivämäärä
2. Minne-kenttä (pakollinen kenttä, vastaanottajan tiedot)
EDI-merkintä
3. Kuljetusohjeet
4. Kollin järjestysnumero ja kollien lukumäärä
5. Rahtikirjan numero viivakoodina
6. Yksilöivä kolli ID -viivakoodikenttä
(pakollinen kenttä)

Kuljetusliike, mikäli mahdollista

The diagram illustrates the layout of a shipping label. It consists of a large rectangular area divided into several sections. At the top left, there is a small square corner marker. To its right, the number '1.' is centered. Further right, there is a black triangle pointing downwards with the white text 'EDI' inside. Below this, the number '2.' is centered. At the bottom left of this section, there is another small square corner marker. Below the '2.' section, there is a dashed rectangular box containing the number '3.'. Below this, the number '4.' is centered. A thick horizontal line separates this section from the next. Below the line, the number '5.' is centered. Another thick horizontal line separates this section from the final one. At the bottom, there is a dashed rectangular box containing the number '6.'. Below this dashed box, the logo for 'KAUKOKIITO' is displayed, featuring a stylized blue and white graphic above the company name in blue capital letters.

Mistä -kenttä

- Lähettävän yrityksen nimi ja nouto-osoite
- Osoitetietoihin tarvitaan yleensä 1 – 4 riviä
- Kentässä voi yrityksen oman nouto-osoitteen sijaan olla myös, esimerkin mukaisesti, varastointia hoitavan kolmannen osapuolen nimi ja nouto-osoite. Tällöin varastointia yms. hoitavan yrityksen tiedot merkitään c/o -merkinnän jälkeen.
- **Huomaa, että yrityksen postilokero (PL) ei ole sen nouto-osoite!**

Yhteystiedot -puhelinnumero

- Otsikkoteksti: Puh.
- Yhteyshenkilö, joka tietää lähetyksestä tai on sen itse lähettänyt
Pelkkä vaihteen numero ei riitä, jos lähettävän tai lähetyksestä muuten tietävän henkilön nimeä ei ole mainittu
- Puhelinnumero tulee lisätä ilman välilyöntejä ja maatunnuksen tulee olla mukana (Esim. 00358105101400). Tällöin ei merkitä suuntanumeron eteen nollaa.

Vastaanottajan nimi ja toimitusosoite

- Pakollisia tietoja
- Osoiteteksteihin tarvitaan yleensä 1–4 riviä, noin 35 kirjainta / rivi
- Vastaanottavan yrityksen nimi tulee kirjata kenttään mahdollisimman tarkasti
- Osoitteeksi tulee selkeä kuvaus paikasta, jonne kolli on toimitettava esimerkiksi ovet.
Huomaa, että yrityksen postilokero (PL) ei ole sen toimitusosoite!
- Vastaanottavan henkilön nimen ja puhelinnumeron

Lähetyspäiväys

- Otsikkoteksti: Läh.pv
- Kotimaisessa tavaraliikenteessä voidaan käyttää vakiintuneeksi tavaksi muodostunutta nousevaa päiväystä eli päivämäärä muodossa pp.kk.vvvv. Tällöin päivämäärä 3. marraskuuta 2012 merkitään muodossa 3.11.2012

EDI-merkintä

Mahdollista EDI-tiedonsiirron käyttöä voi halutessaan korostaa merkitsemällä kentän oikeaan kulmaan sanan EDI tai vastaavan logon. Merkintä on käytössä useilla kuljetusyrityksillä ilmaisemassa kyseiseen kolliin liittyvän sähköisen tiedon olemassaoloa.

Lähetyksen numero

- Otsikkoteksti: Lähetys – Shipment ID.
- Rahtikirjan numero toimii viitteenä, jolla tavaran lähettäjä ja kaikki kuljetukseen osallistuvat tahot voivat tunnistaa lähetyksen.
- Lähetyksen numero on rahtikirjan numero.

Kollin järjestysnumero ja kollien lukumäärä

- Otsikkoteksti Kolli – Item.
- Numerot suositellaan merkittäväksi siten, että ne erottuvat osoitelapusta selkeästi kokonsa puolesta tai esimerkiksi lihavoinnin avulla.
- Kyseessä oleva tieto ilmoittaa monesko kolli, lähetyksen kaikista kolleista on kyseessä.
- Kertoo tiedon kollien kokonaismäärästä.

- Jos tietoa ei ole täydellisesti saatavilla, voivat merkintätavat vaihdella esimerkiksi seuraavasti:

Kolli: **2 / 7** (kollin järjestysnumero ja kollien kokonaismäärä tiedossa)

Kolli: **- / 7** (ainoastaan lähetyksen kollien kokonaismäärä tiedossa)

Kolli **2 / -** (ainoastaan ko. kollin järjestysnumero tiedossa tulostettaessa)

Paino

- Otsikkoteksti: Paino – Weight.
- Painoa merkitsevät numerot suositellaan merkittäväksi siten, että ne erottuvat osoitelapusta selkeästi kokonsa puolesta tai esimerkiksi lihavoinnin avulla.
- Kohdassa ilmoitetaan kyseessä olevan kollin paino sekä lisäksi haluttaessa siinä voidaan ilmoittaa myös lähetyksen kaikkien kollien yhteenlaskettu kokonaispaino.
- Jos tietoa ei ole täydellisesti saatavilla voivat merkintätavat vaihdella seuraavasti:

Paino: **50 / 300** (kyseisen kollin paino ja lähetyksen kokonaispaino tiedossa)

Paino: **50 / -** (ainoastaan kyseisen kollin paino tiedossa)

Paino: **- / 300** (ainoastaan lähetyksen kokonaispaino tiedossa)

Kollitunniste – SSCC

SSCC = Serial Shipping Container Code = Sarjatoimitusyksikkökoodi

SSCC on standardimuotoinen tunnistenumero, jota käytetään kuljetus- ja/tai varastointiyksikön yksilöityyn tunnistamiseen. Kollitunnisteesta käytetään myös kolli-id -nimitystä.

Kuljetuspakkauksen yksilöivän kollitunnisteen esittäminen viivakoodina on äärimmäisen tärkeää virheiden välttämiseksi. Sen avulla pystytään identifioimaan jokainen kuljetuspakkaus ainutkertaisesti, koska millään toisella kuljetuspakkauksella ei ole samaa tunnistetta.

SSCC-koodin muodostamiseen tulee käyttää GS1-128-tekniikkaa.

SSCC:n rakenne

Sovellus-tunnus	Laajennus-tunnus	GS1 yritystunniste	Sarjanumero	Tark. num.
00	N ₁	N ₂ N ₃ N ₄ N ₅ N ₆ N ₇ N ₈ N ₉ N ₁₀ N ₁₁ N ₁₂ N ₁₃ N ₁₄ N ₁₅ N ₁₆ N ₁₇		N ₁₈

Esimerkki:

(00) 1 64YYYYYYY 0000001 T

00 = Sovellustunnus (käytetään aina kun SSCC sijoitetaan GS1 viivakoodiin)

1 = Laajennustunnus (vapaavalintainen luku 0-9 väliltä)

64YYYYYYY = GS1 yritystunniste (7- tai 9-numeroa pitkä, voi olla myös 6-numeroa)

0000001 = Sarjanumero (suositellaan juoksevaa numerointia)

T = Tarkistusnumero (lasketaan modulo 10 laskentasäännön mukaan, GS1:n verkkosivuilta löytyy myös tarkistusnumerolaskuri)

SSCC-koodin edessä olevaa sovellustunnusta tarvitaan viivakoodia käytettäessä tai SSCC-koodia välitettäessä. Se on aina 00, ja kertoo että kyseessä on sarjatoimitusyksikkö. Laajennustunnuksen avulla kasvatetaan SSCC-koodin kapasiteettiä ja se on arvoltaan 0-9. Sen määrää yritys joka antaa SSCC-koodin. Yritys voi määritellä eri lähetyspisteitä laajennustunnusten avulla. Sarjanumero on juokseva numero, jonka GS1-yritystunniin saanut yritys itse valitsee ja jonka se laittaa välittömästi yrityksenumeron perään.

Kollin yksilöivä kollitunniste

- Otsikkoteksti: Kolli - Item ID.
- Tilantarve yhteensä noin 35– 40 mm.

Osoitelapussa voi olla useampia viivakoodeja, mutta vain yksi niistä voi olla yksilöivä kollitunniste. Kollitunnisteen tulee olla aina osoitelapun alimmainen viivakoodi.

Kuljetusliike

Osoitelapussa on hyvä olla mainittuna kuljetusliike. Mikäli lähetys kulkee useiden kuljetusliikkeiden kautta, kuljetusliike tunnistaa osoitelapuista heille tarkoitetut lähetystiedot.

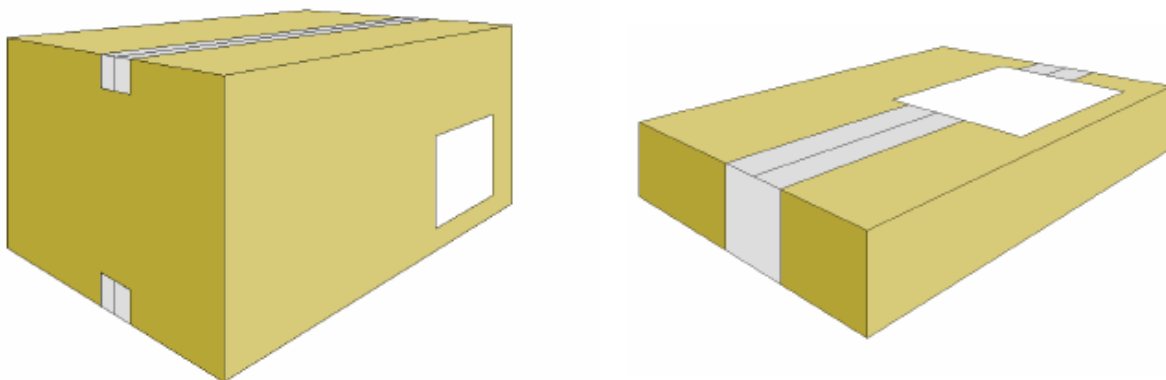
Lähetäjä - Avsändare Unifaun Oy Levivägen 15 05800 HELSINGFORS	EDI Läh.pvm - Avs.dat 20.12.2010
<small>Unifaun Web! Engine tool Shipping Management by www.LINERACN.com</small>	
Vastaanottaja - Mottagare Ari Ratimäki Helsingforsgatan 5 20250 HELSINGFORS	Yhteyshenkilö - Kontaktperson Mika Mäkinen Puhelin - Telefon: 040-1234567
Testreferens Kuljetusohjeet - Transportinstruktioner Yksi Kaikki Kolmi	
Kollit yht. - Kolliantal tot. 1 / 1	Brutto yht. - Totalt kg 7,0 / 7,0
 <small>Lähetys id: 1 0 0 0 0 0 1 9 3</small>	
 <small>Kontin. (00) 373325380091860853</small>	
	

Malli valmiista kollilapusta

Osoitelapun sijoittaminen kuljetuspakkaukseen

Yleisiä ohjeita kolliosoitelapun sijoittamisesta kalliin

Kolliosoitelappu sijoitetaan ensisijaisesti kollin sivulle. Mikäli osoitelappu ei mahdu kuljetuspakkauksen sivulle, tulee se kiinnittää kollin yläpuolella olevalle pinnalle, esimerkiksi laatikon kanteen. Mikäli pieniä kolleja käsitellään lajittelukoneella, tulee osoitelappu kiinnittää kuljetuspakkauksen pinta-alaltaan laajimmalle tasaiselle pinnalle (ellei kollin käsiteltävyys muuta edellytä). Jokaisella sivulla saa olla korkeintaan yksi osoitelappu.

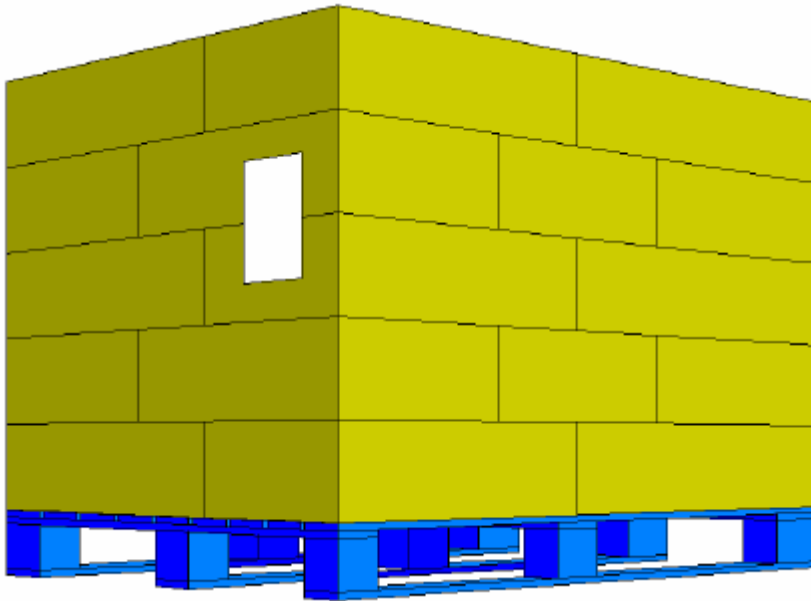
Osoitelapun sijoittaminen pienikokoisiin kolleihin

Osoitelappu tulisi asettaa kiinnitettävän pinnan keskiosan oikealle puolelle, mutta ei kuitenkaan 50 mm lähemmäksi reunaa. Osoitelappua ei saa koskaan taittaa kollin kulman yli niin, että viivakoodit eivät ole yhdellä ehjällä pinnalla luettavissa viivakoodin lukijalla. Vaikeasti käsiteltävissä, muodoltaan epätasaisissa kolleissa kolliosoitelappu on sijoitettava siten, että kollitunniste tulee kollin tasaisimmalle pinnalle.

Kollisoitelapun sijoittaminen kuljetuslavaan

Kuljetuslavoihin on kollisoitelappu sijoitettava niin, että etäisyys on lavan alareunasta viivakoodikenttään, noin 400–800 mm. Lisäksi lappua ei tule sijoittaa 50 mm lähemmäksi lavan pystyreunaa.

Lavoja käsitellään usein välivarastoissa trukeilla ja siitä syystä suositellaan kollisoitelapun kiinnittämistä lavan lyhyemmälle sivulle eli sille sivulle, josta trukki nostaa lavan. Näin osoitelappu on luettavissa koko ajan säilytettäessä lavaa varastohyllyissä.

Osoitelapun sijoittaminen kuljetuslavaan.

Pakkausteippejä, naruja tai muita sidontamateriaaleja, esimerkiksi muovikalvoa tai vastaavia ei saa kiinnittää kollisoitelapun päälle siten, että ne estävät osoitelapun tietojen lukemisen. Lavan ollessa kelmutettuna tulee kollisoitelappu kiinnittää mahdollisuuksien mukaan aina kelmun ulkopuolelle.

Vanhoja laatikoita käytettäessä tai lähetyksen kulkiessa moniportaisen logistiikkaketjun kautta on aina muistettava tarkistaa, että kaikki vanhat osoitelaput poistetaan laatikosta tai ne mitätöidään vetämällä niiden päälle selkeä rasti. Näin estetään vanhan lapun viivakoodin lukeminen ja siitä johtuvat virheet vanhan osoitelapun tietojen mukaisesti.